

Çalışanların Eşitsizliğe Yönelik Algı ve Tepkileri: Mavi ve Beyaz Yakalı Çalışanların Üzerine Bir Araştırma

*A Comparative Study on Perceptions and Reactions of Workers:
A Research on Blue and White Collar Workers*

M. Fikret ATEŞ

Başkent Üniversitesi,
Sosyal Bilimler Meslek
Yüksekokulu, Ankara,
Türkiye
mfates@baskent.edu.tr

H. Cenk SÖZEN

Başkent Üniversitesi,
İktisadi ve İdari Bilimler
Fakültesi, Ankara,
Türkiye
csozen@baskent.edu.tr

H. Okan YELOĞLU

Başkent Üniversitesi,
İktisadi ve İdari Bilimler
Fakültesi, Ankara,
Türkiye
okany@baskent.edu.tr

Özet

Bu çalışmanın amacı mavi ve beyaz yakalı çalışanların eşitsizlik algılarını ve buna yönelik tepki biçimlerini incelemektir. Araştırma bir akademik kurumdaki 120'si beyaz ve 159'u mavi yakalı olan çalışanlar üzerinde gerçekleştirilmiştir. İki grubun da eşitsizliği algılamaları ile tepki vermeleri arasında bir ilişki olup olmadığı korelasyon analizi ile saptanmıştır. Mavi yakalı çalışanların eşitsizliği algılama durumları ile tepki göstermeleri arasında olumlu ve anlamlı bir ilişkinin olduğu bulunmuştur. Beyaz yakalılarda ise anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Mavi ve beyaz yakalı çalışanların eşitsizlik algıları ve eşitsizliğe yönelik tepkilerinin boyutlarını belirleyebilmek amacıyla faktör analizi kullanılmıştır. Sonuçlar, iki grup çalışanın eşitsizlik algılarının ve eşitsizliğe karşı tepki biçimlerinin boyutsal anlamda farklılaştığını göstermektedir. Mavi yakalılar eşitsizlik algıları daha çok meslektaşlarla yapılan kıyaslamalar ve yönetimin kayırmacı tutumuyla ilişkilidir. Beyaz yakalılar ise ücret, terfi ve statü gibi konularda hassasiyet göstermektedirler. Mavi yakalılar algılanan eşitsizlik karşısında yöneticilere şikayet veya onları ikna etme yolunu tercih etmektedirler. Beyaz yakalılar ise, daha politik yollar kullanarak tepkilerini ortaya koymaktadırlar.

Anahtar Kelimeler: Eşitlik kuramı, motivasyon, örgütsel adalet, eşitsizlik algısı.

Abstract

The purpose of this study is to examine perception of inequality and types of reaction of white and blue collar workers. The research was conducted over 120 white collar and 159 blue collar workers in an academic institution. It was determined with correlation analysis whether there is a relation between perception of inequality and reaction towards it for two groups. A significant and positive relation has been found

between inequality perceptions and reaction towards inequality of blue collar workers. No significant relation has been found for white collar workers.

Factor analysis was used to determine the dimensions of inequality perceptions and reactions towards inequality of blue and white collar workers. Results show that inequality perceptions and types of reactions towards inequality differ in terms of dimensions. Equity perceptions of blue collar workers are mostly based on comparisons with colleagues and nepotist behavior of their managers. White collar workers show sensitivity to the issues like salary, promotion and status. Blue collar workers prefer to report or to persuade their managers when they face with inequality. White collar workers decide to show their reactions by using more political methods. .

Keywords: *Equity theory, motivation, organizational justice, perception of inequality.*